

UCHWAŁA Nr XXX/169/13
Rady Gminy Rawa Mazowiecka
z dnia 19 września 2013

w sprawie przyjęcia
Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 i poz. 645) w związku z art. 176 pkt. 1) i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135, poz. 154 i poz. 866) Rada Gminy Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2016 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały nr XXX/169/13
Rady Gminy Rawa Mazowiecka
z dnia 19 września 2013 roku

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

W GMINIE RAWA MAZOWIECKA

NA LATA 2013 - 2016

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2016 służy wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

I WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rodzina, jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do ukończenia 18-tego roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów w sytuacjach kryzysowych. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania

poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powyższym problemom poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób, aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc rodzinie powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcjom rodziny konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska dalszej ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami.

Ważne jest, by pomoc specjalistyczna/psychologiczna, socjalna, prawna/ mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. W pierwszej kolejności rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymulować aktywność własną, wyzwalać potencjał i pozwalać na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna przede wszystkim być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka.

II PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Realizacja polityki wspierania rodziny opiera się na poniższych aktach prawnych:

- 1/ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r./Dz.U.Nr.78 poz. 483 ze zm./
- 2/ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz.U.Nr.149 poz. 887/
- 3/ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U. z 2005r. Nr.180,poz. 1493 ze zm./
- 4/ Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz.U. z 2007r.Nr.70 poz. 473 ze zm./
- 5/ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz.U. z 2005r. Nr.179 poz. 1485 ze zm./
- 6/ Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. /Dz.U z 2009r. Nr.175 poz. 1362 ze zm./

III DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE RAWA MAZOWIECKA

Gmina Rawa Mazowiecka należy do powiatu rawskiego. Gminę zamieszkuje 8685 mieszkańców. W skład Gminy wchodzi 54 wsie.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych pozyskanych od instytucji, które w swojej pracy zajmują się opieką nad dzieckiem i rodziną. Dzięki współpracy w procesie tworzenia diagnozy udało się zgromadzić informacje pozwalające na stworzenie obrazu sytuacji w jakiej znajdują się obecnie rodziny zamieszkujące teren gminy Rawa Mazowiecka. Na ich podstawie zidentyfikowane zostały najważniejsze problemy stanowiące punkt wyjścia do opracowania programu.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu

ze wsparciem finansowym lub rzeczowym. To pracownicy socjalni są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku. Przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej udziela pomocy osobom i rodzinom w szczególności w powodów wskazanych w tabeli nr 1 i 2.

Tabela nr 1. Rzeczywista liczba osób objętych pomocą społeczną.

Rok	2010	2011	2012	2013 (I-VI)
Ilość osób	364	318	314	235

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2010	2011	2012	2013 (I-VI)
<i>Ubóstwo</i>	9	4	0	4
<i>Bezrobocie</i>	69	58	72	52
<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	111	96	91	80
<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych</i>	80	66	50	33
<i>Alkoholizm</i>	6	5	5	5
<i>Przemoc w rodzinie</i>	2	2	2	2
<i>Narkomania</i>	0	0	0	0

Najczęstszymi przyczynami korzystania ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej było ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizm. Bezrobocie, które stanowi główny powód dezintegracji rodziny jest zjawiskiem społecznym polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów. Osoba, która pozostaje bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy uznawana jest za osobę długotrwale bezrobotną.

Obok bezrobocia dużym problemem w gminie jest alkoholizm. Nadużywanie alkoholu jest bardzo niebezpiecznym zjawiskiem zwłaszcza w przypadku dzieci i młodzieży. Statystyki wskazują, że problem ten zaczyna dotyczyć coraz młodsze grupy wiekowe. W przypadku alkoholu bardzo często dochodzi także do zjawiska zwanego współzależnością. Osoby z najbliższego otoczenia uzależnionego odczuwają podobne stany do tych, które są bliskie samemu uzależnionemu.

Instytucje działające na terenie gminy Rawa Mazowiecka w obrębie problemów alkoholowych:

- 1/ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2/ Poradnia dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin działająca przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej SP ZOZ Rawa Mazowiecka.
- 3/ Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 4/ Komenda Powiatowa Policji;
- 5/ Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Szansa”. Niesienie pomocy chorym uzależnionym od alkoholu oraz osobom współuzależnionym /grupy AA/.

Z problemem alkoholowym ściśle związane jest zjawisko przemocy domowej. Na terenie Gminy Rawa Mazowiecka z przemocą domową spotykają się:

- policjanci;
- pracownicy socjalni;
- lekarze;
- pedagodzy;
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- pracownicy poradni dla osób z problemami alkoholowymi;

W związku z tym, że z przemocą stykają się przedstawiciele różnych instytucji powołano na terenie Gminy Rawa Mazowiecka Zespół Interdyscyplinarny.

Tabela nr 3. Liczba ofiar przemocy wg Niebieskiej Karty.

Rok	2010	2011	2012	2013 (I-VI)
Liczba ofiar przemocy wg Niebieskiej Karty	5	11	16	9

Tabela nr 4. Liczba osób, którym udzielono pomocy w związku z przemocą.

Rok	2010	2011	2012	2013 (I-VI)
Liczba osób	15	30	52	30

Jak wynika z powyższych danych do Ośrodka Pomocy Społecznej trafia coraz więcej osób, które oczekują świadczeń z pomocy społecznej w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie. Zakładana jest wtedy „Niebieska Karta”, a osoba /rodzina/ objęta jest pracą socjalną.

Problemy jakie dotyczą współczesną rodzinę, m.in. bezrobocie i alkoholizm oraz dotychczasowe doświadczenia, wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się rozpoczynają. Pozwala to zapobiec głębokiemu kryzysowi, który może skończyć się odebraniem dzieci rodzicom biologicznym.

Problemy społeczne w gminie Rawa Mazowiecka rozwiązuje przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Urzędem Gminy, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendą Powiatową Policji, Placówkami Oświatowymi, Zakładami Opieki Zdrowotnej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Zespołem Interdyscyplinarnym.

IV CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

V CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- a/ wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności;
- b/ pracę socjalną polegającą na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym;
- c/ konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- a/ objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych na terenie placówek oświatowych;
- b/ monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia obsługujących mieszkańców gminy Rawa Mazowiecka;
- c/ zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej.

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia poprzez:

- a/ umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania, bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę;
- b/ umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności korzystanie z pomocy rodzin wspierających, które przy wsparciu asystenta rodziny pomagają w opiece i wychowywaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych;

c/ pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, prawnego.

4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:

a/ systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z palcówkami służby zdrowia;

b/ motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np.: podjęcie terapii leczenia uzależnień- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej- współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy;

c/ angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy;

d/ angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich;

e/ współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

a/ pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnym relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.

6. Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez:

a/ udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie;

b/ udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu poprawę jakości życia rodzin.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Gminy Rawa Mazowiecka dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację programu będą pochodzić z budżetu gminy Rawa Mazowiecka, budżetu państwa.

VIII REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej przy współpracy z następującymi instytucjami:

Lp.	Instytucja:	Zadania/zakres współpracy
1.	Urząd Gminy Rawa Mazowiecka	Wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Udzielane wsparcia osobom usamodzielnionym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.
3.	Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich	Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego.
4.	Kuratorzy sądowi	Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu.

		Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
5.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rawa Mazowiecka	Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego. Organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo – wychowawczych, kulturalno – oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
6.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Gminie Rawa Mazowiecka	Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
7.	Komenda Powiatowa Policji w Rawie Mazowieckiej	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Rawa Mazowiecka. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniem wśród dzieci i młodzieży.
8.	Szkoły z terenu Gminy Rawa mazowiecka	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Pomoc w rozwiązywaniu problemów

		wychowawczych. Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.
9.	Ośrodki zdrowia obsługujące osoby z terenu Gminy Rawa Mazowiecka	Opieka i profilaktyka zdrowotna. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
10.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej	Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego.
11.	Parafie z terenu Gminy Rawa Mazowiecka	Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
12.	Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej.

VIII MONITOROWANIE PROGRAMU

Po zakończeniu programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej przedstawi Radzie Gminy do dnia 31.03.2016r. sprawozdanie z jego realizacji.

